

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Dereito de familia	Código	612G01013	
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Dereito Privado			
Coordinación	García Presas, Inmaculada	Correo electrónico	i.garcia.presas@udc.es	
Profesorado	García Presas, Inmaculada Sande García, Pablo	Correo electrónico	i.garcia.presas@udc.es p.sande.garcia@udc.es	
Web				
Descrición xeral	A asignatura Dereito de Familia se ubica no primeiro cuatrimestre do segundo curso do grao en Dereito da Facultade de Dereito da Universidade de A Coruña. A localización de esta materia neste punto do plano de estudio concíbese como unha proxección específica no ámbito das relacións de familia dos coñecementos previamente adquiridos sobre o Dereito da persoa en xeral. O estudo simultáneo e no mesmo curso do Dereito das obrigas resulta útil para comprender os aspectos patrimoniais do Dereito de Familia. Nesta sede, o Dereito de familia trata de acercar ao estudante a realidade social e xurídica da familia para que coñeza íntegramente a dimensión dos problemas que xurden nas relacións familiares e a resposta que ofrece o ordenamento xurídico dende a perspectiva dos dereitos e liberdades da persoa no marco do Estado Social que consagra a vixente Constitución española. Esta materia pretende fomentar as capacidades que permitan os estudantes adquirir o coñecemento das principais solucións xurídicas, a súa lóxica interna e a técnica que se utiliza coa finalidade de situarlos en condicións de resolver os conflitos e controversias que poidan xurdir no marco das relacións de familia. Para alcanzar os fines e obxetivos propostos nesta asignatura, se abordará o estudo do matrimonio como regulación xurídica paradigmática das relacións de parella, hoy extendida a persoas do mesmo sexo, así como a diferenza entre os efectos personais e patrimoniais do matrimonio e o sentido das institucións relativas as crisis matrimoniais . Respecto a transformación do modelo tradicional de familia, se acercará ao estudante a análise de outras realidades familiares e o seu tratamento xurídico, diferenciando os argumentos de oportunidade política e os estrictamente xurídicos. En canto as relacións paterno-filiais, se pergiue que os estudantes asuman unha percepción real dos conflitos de intereses a que responden as normas que regulan esta materia, dende a perspectiva dos dereitos do menor e o seu interese preferente e prevalente. Se examinan igualmente neste contexto, as institucións de garda legal, as cuales se ubican nesta sede non solo polo remarcable carácter familiar que presentan, sino tamén para non recargar en exceso os contidos que se comprendenno primeiro curso de Dereito Civil relativo a persoa.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Coñecemento das principais institucións xurídicas.
A2	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
A3	Percepción do carácter sistemático do ordenamento xurídico.
A4	Percepción do carácter interdisciplinar dos problemas xurídicos.
A5	Coñecemento dos principios e valores constitucionais.
A6	Comprensión das distintas manifestacións do dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual.
A7	Coñecemento das estruturas xurídico-políticas de ámbito nacional e internacional.
A8	Coñecementos básicos de argumentación xurídica.
A9	Capacidade para o manexo de fontes xurídicas (legais, xurisprudenciais e doutriniais).
A10	Capacidade de interpretar e analizar críticamente o ordenamento xurídico.
A11	Capacidade de comprender e de redactar documentos xurídicos.
A13	Dominio das novas tecnoloxías aplicadas ao dereito.

A14	Capacidade de elaboración de normas.
A15	Capacidade de negociación e mediación.
B2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
B3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B6	Aprender a aprender.
B7	Resolver problemas de forma efectiva, valorando a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
B8	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo, entendendo, tamén, a importancia da cultura emprendedora.
B9	Traballar de forma autónoma con iniciativa tendo en conta a importancia da aprendizaxe ao longo de toda a vida.
B10	Traballar de forma colaborativa.
B11	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B13	Capacidade para utilizar a rede informática (internet) na obtención de información e na comunicación de datos e, en xeral, capacidade para empregar as ferramentas básicas das TIC necesarias para o exercicio da súa profesión.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	Coñecer a función do Dereito de Familia como sistema regulador das relacións familiares tanto no ámbito personal como patrimonial.	A1 A2 A3 A4 A7	B6 B8 B9 B10 B2 B3 B5
Coñecer os dereitos, principios e valores constitucionais que resultan de aplicación á familia a ás relacións entre familiares.	A1 A2 A3 A4 A5 A8	B6 B8 B9 B10 B2 B3 B5	
Comprender a evolución social e xurídica do modelo de familia comparando a súa realidade histórica e actual.	A1 A2 A3 A4 A5 A6	B6 B8 B9 B10 B2 B3 B5	C8
Manexar as leis, a xurisprudenza e a doutrina existente en materia de Dereito de Familia.	A9 A14	B6 B10	

Interpretar e analizar críticamente as normas integrantes do Dereito de Familia no seu correspondente entorno casuístico.	A10	B4	C4 C7
Utilizar os métodos alternativos de solución de conflitos familiares.	A8 A15		
Resolver de xeito efetivo os conflitos de familia fomentando o mantemento das relacións intersubxetivas entre familiares.		B7	
Afrontar os conflitos de familia cumprindo coas exixencias éticas propias da profesión e asumindo a responsabilidade derivada da actuación profesional.		B11	
Comprender e redactar os documentos xurídicos cuxo otorgamento exixen as relacións de familia.	A11		
Dominar as novas tecnoloxías aplicables ao Dereito de Familia.	A13	B13	

Contidos	
Temas	Subtemas
A FAMILIA E O DEREITO DE FAMILIA	Composición da Familia Dereito de Familia, Código e Constitución. Caracteres do Dereito de Familia. Evolución da Familia.
A OBRIGA DE ALIMENTOS	Natureza e caracteres. Suxeitos Obxeto e contido Nacemento e extinción
O MATRIMONIO	Concepto e natureza A evolución da regulación do matrimonio en España. O matrimonio entre persoas do mesmo sexo. A promesa de matrimonio. As parellas de feito
REQUISITOS DO MATRIMONIO	O expediente matrimonial. A capacidade matrimonial. O consentemento matrimonial. A forma do matrimonio. A inscrición do matrimonio no Rexistro Civil.
OS EFECTOS DO MATRIMONIO	Os efectos personais e patrimoniais do matrimonio. O principio de igualdade xurídica entre os cónxuxes. Os deberes conxugais O domicilio conxugal
A NULIDADE, SEPARACIÓN E O DIVORCIO	As crises matrimoniais A nulidade do matrimonio A separación matrimonial A disolución do matrimonio. O divorcio. A mediación familiar
EFECTOS COMUNES A NULIDADE, SEPARACIÓN E DIVORCIO	Medidas previas a presentación da demanda Medidas provisionais derivadas da admisión da demanda Medidas definitivas O contido das medidas definitivas
O MATRIMONIO E A SUA ECONOMIA	Os aspectos patrimoniais do matrimonio O réxime económico matrimonial primario As capitulacións matrimoniais Oas doazóns por razón do matrimonio

A SOCIEDADE DE GANANCIAIS	Concepto e natureza. Comienzo Masas patrimoniais: bens gananciais e privativos A autonomía da vontade na determinación dos bens da sociedade de gananciais. A proba da pertenza dos bens. A presunción de ganancialidade
A SOCIEDADE DE GANANCIAIS (PARTE SEGUNDA)	Cargas da sociedade de gananciais Réxime de responsabilidade dos bens gananciais Xestión e disposición dos bens gananciais Actos anómalos e irregulares O deber de información
A SOCIEDADE DE GANANCIAIS (PARTE TERCERA)	Causas de disolución da sociedade de gananciais Comunidade posterior a disolución Liquidación e división da sociedade de gananciais As atribucións preferentes Liquidación en caso de pluralidade de sociedades Os bens gananciais e o Rexistro da Propiedade
O RÉXIME DE SEPARACIÓN DE BENS	Vixencia Publicidade Principios inspiradores. O deber de contribución as cargas do matrimonio. A presunción muciana de carácter concursal.
O RÉXIME DE PARTICIPACIÓN	Concepto e características. Regulación aplicable ao réxime de participación. Vixencia e extinción. Normas de liquidación.
A FILIACIÓN	Concepto, clases e efectos. Determinación da filiación matrimonial. Determinación da filiación non matrimonial. As accións de filiación. Accións de impugnación. Filiación derivada de técnicas de reprodución asistida.
A PATRIA POTESTADE	Concepto, natureza e caracteres. Elementos subxetivos. Contido. Modificación, suspensión e extinción. Prórroga da patria potestade.
AS INSTITUCIÓNS DE GARDA	Descrición do sistema. A tutela. A curatela. O defensor xudicial Agarda de feito
A TUTELA AUTOMÁTICA E A GARDA ADMINISTRATIVA DE MENORES	A garda administrativa. O desamparo: concepto e características. A tutela automática.
O ACOLLEMENTO	Tipos. Procedemento. Extinción.

A ADOPCIÓN	Características xerais Adoptantes. Adoptado. Procedemento. Efectos. Extinción.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A8 A10 A12 B10 B11 B12 B2 B4 C4	6	3	9
Discusión dirixida	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A9 A15 B6 B7 B8 B9 B3 C7	3	3	6
Lecturas	A1 A2 A3 A4 A6 A9 A11 B3 B5	3	3	6
Prácticas a través de TIC	A9 A13 B6 B13 B5	2	4	6
Sesión maxistral	A1 A2 A4 A5 A6 A7 B2 B3	21	20	41
Estudo de casos	A1 A2 A3 A4 A6 A9 A10 B7 B10 B11 B12 B2 B3	12	16	28
Proba obxectiva	A1 A2 A3 A5 A6 A12	2	20	22
Traballos tutelados	A1 A2 A3 A4 A6 A10 A11 A14 B9 B10 B2 B3 B4 B5 C8	2	19	21
Atención personalizada		11	0	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Esta actividade consistirá na explicación por parte do Profesor e durante as primeiras aulas do curso, da presente Guía Docente, de xeito que os estudantes poidan ter una idea clara da forma na que vaise desenrollar o cuatrimestre.
Discusión dirixida	Esta actividade será realizada de xeito presencial e consistirá na posta en común de opinións sobre unha materia ou ben na resolución común de problemas actuais que estean directamente relacionados con obxecto de estudo.
Lecturas	Lecturas de libros ou artigos en sesións presenciais ou non presenciais.
Prácticas a través de TIC	Trátase de adestrar aos estudantes no manexo das ferramentas básicas das tecnoloxías da información e comunicación precisas para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe. Esta actividade require atención personalizada en traballo presencial e traballo no presencial.
Sesión maxistral	As sesións maxistrais constituirán un apoio ao estudo do manual recomendado, co obxecto de facilitar a comprensión dos conceptos, figuras e cuestións esenciais da asignatura.
Estudo de casos	Se propondrán casos prácticos que deberá resolver o alumno. O obxectivo dos casos será colocar ao alumno en situacións parecidas as que sobreveñen na práctica cotidián das distintas profesións xurídicas.
Proba obxectiva	O rematar o cuatrimestre realizarase un examen escrito de preguntas concretas con respostas curtas ou ben un examen escrito de preguntas para desenrollar, a elección do profesor. O examen versará sobre os contidos da materia expostos e explicados durante o cuatrimestre.

Traballos tutelados	O Profesor suxerirá o desenrolo de traballos tutelados, individuais ou en grupo, sobre un tema concreto. Estes traballos deberán ser expostos oralmente na clase, si o profesor así o especifica. Esta actividade precisa de traballo non presencial e atención personalizada.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas a través de TIC Traballos tutelados Estudo de casos	No referente as practicas mediante TICS, preténdese que cada un dos estudantes poida realizar a súa laboura nun posto informático, en donde despois de impartir unhas explicacións xerais sobre o manexo da ferramenta tecnolóxica, o Profesor encargará da realización de concretas actividades que serán supervisadas persoalmente. Durante a actividade do estudio de casos, parte do traballo do alumno debe desenrolarse co Profesor presente; de tal modo que se poidan plantexar consultas personalizadas ao mesmo. Se prevé que o estudo final e global dos distintos contidos da asignatura plantee dúbidas razoables, que deberán ser resoltas persoalmente polo Profesor. Mediante a realización dos traballos tutelados, a atención personalizada do Profesor é necesaria para encauzar e orientar o tema a tratar, ensinar sobre os aspectos metodolóxicos, seleccionar a bibliografía, resolver as dúbidas que vaian surdindo e asesorar en todas aquelas cuestións que requiran os estudantes.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba obxectiva	A1 A2 A3 A5 A6 A12	Consistirá nun examen escrito de preguntas con respostas curtas ou para desenrolar, ou ben nun examen tipo test, según decida o profesor da asignatura	70
Traballos tutelados	A1 A2 A3 A4 A6 A10 A11 A14 B9 B10 B2 B3 B4 B5 C8	Traballos tutelados que se entregarán por escrito e, o profesor da asignatura, poderá pedir que se expoñan oralmente na clase. Esta actividade poderá ser substituída pola realización de casos prácticos ou ben de outra actividade indicada. Para sumar a nota de fora de examen é imprescindible aprobar o examen (3,5 puntos sobre 7). A nota de fora de examen gárdase ata a convocatoria de xullo.	20
Estudo de casos	A1 A2 A3 A4 A6 A9 A10 B7 B10 B11 B12 B2 B3	Resolución dos diferentes casos prácticos e participación nas actividades propostas polo profesor da asignatura. Para sumar a nota de fora de examen é imprescindible aprobar o examen (3,5 puntos sobre 7). A nota de fora de examen gárdase ata a convocatoria de xullo.	10

Observacións avaliación

Os alumnos que teñan solicitado e concedido o "recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia" poderán realizar o examen sobre 10 puntos (en vez de 7). Tres dos dez puntos consistirán en preguntas sobre a materia que foi avaliada con actividades de fóra de examen, materia que é exenta de examen para os alumnos que se someten ó sistema de avaliación continua xa que non teñen concedido o recoñecemento de tempo parcial. No grao de tarde a avaliación farase según as regras concretas que o Profesor da materia explicará ó principio do curso.

Fontes de información

Bibliografía básica	- BERCOVITZ RODRIGUEZ-CANO, R. (2018). Manual de Derecho Civil. Derecho de Familia. 5ª ed.. Madrid. Bercal. - MARTINEZ DE AGUIRRE Y ALDAZ, C. (COORD). (2016). Curso de Derecho Civil IV. Derecho de familia. 5ª ed.. Madrid. Colex - LASARTE ÁLVAREZ, C. (2018). Derecho de Familia. Principios de Derecho Civil VI. Decimoséptima edición. . Marcial Pons - SILLERO CROVETTO, B (2016). Crisis matrimoniales. Nulidad, Separación y Divorcio. Editorial Juruá - GARCÍA PRESAS, I. (2015). Guarda y Custodia de los hijos. Editorial Juruá - ABAD ARENAS, E. (2019). Matrimonio. Especial consideración a los forzosos, precoces e infantiles . Editorial Juruá - ABAD ARENAS, E. (2018). Acogimiento de menores. Editorial Juruá
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito da persoa/612G01007

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito de obrigas e danos/612G01016

Materias que continúan o temario

Dereito de Sucesións/612G01034

Observacións

Se aconsella aos estudantes seguir o sistema de avaliación continua asistindo regularmente as aulas (teóricas e prácticas) e realizando os traballos non presenciais que sexan encargados polo Profesor. Só os alumnos que soliciten e se lle conceda o "recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia" poderán realizar o examen sobre 10 puntos.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías